

## **ARTISTIC INTERPRETATION OF CHILDHOOD TRAUMA IN KOMIL SINDAROV'S "STOLEN CHILDHOOD" AND ITS COMPARATIVE FEATURES WITH GILLIAN FLYNN'S "DARK PLACES"**

**Rustamova Nigoraxon Asqar qizi**

E-mail: nigorakhon7475@gmail.com

Based on the review of M. Umarova, Professor of O'zDJTU, Doctor of Philological  
Sciences (DSc)

### **Abstract**

This thesis analyzes the artistic interpretation of childhood trauma in Komil Sindarov's "Stolen Childhood," its impact on the psychology of the characters, and its function within the plot and character system. The study focuses on the loss of the natural meaning of childhood under the influence of violence, fear, loss, and complex family and social circumstances. The thesis demonstrates that traumatic experiences are revealed through psychological techniques such as memory, internal conflict, retrospective depiction, dialogue, and the representation of the characters' inner experiences. The work by Komil Sindarov is also compared with Gillian Flynn's "Dark Places," identifying common features such as the impact of difficult childhood experiences on later life, the artistic function of traumatic memory, and the connection between the past and the present. At the same time, the distinctive features of the two works related to plot construction, psychological representation strategies, and national-cultural context are highlighted.

### **Keywords**

psychological thriller, childhood trauma, psychologism, traumatic memory, psyche, internal conflict, retrospective depiction, character, comparative analysis, national-cultural context.

**KOMIL SINDAROVNING “O‘G‘IRLANGAN BOLALIK” ASARIDA  
BOLALIK TRAVMASINING BADIY TALQINI VA GILLIAN FLYNNNING  
“DARK PLACES” ROMANI BILAN QIYOSIY XUSUSIYATLARI**

**Rustamova Nigoraxon Asqar qizi**

*O‘zDJTU professori, fil.f.d (DSc) M. Umarova taqrizi asosida*

**Annotatsiya.** Mazkur tezisda Komil Sindarovning “O‘g‘irlangan bolalik” asarida bolalik travmasining badiiy talqini, uning qahramon ruhiyatiga ta’siri hamda syujet va obrazlar tizimidagi funksiyasi tahlil qilinadi. Tadqiqot markazida bolalikning zo‘ravonlik, qo‘rquv, yo‘qotish va murakkab oilaviy-ijtimoiy sharoitlar ta’sirida o‘zining tabiiy mazmunidan mahrum bo‘lishi masalasi turadi. Asarda travmatik tajriba xotira, ichki konflikt, retrospektiv tasvir, dialog va qahramonning ichki kechinmalarini ifodalash kabi psixologik tasvir vositalari orqali ochib berilishi ko‘rsatiladi. Shuningdek, Komil Sindarov asari Gillian Flynnning “Dark Places” romani bilan qiyoslanib, ikki asarda bolalikdagi og‘ir tajribaning keyingi hayotga ta’siri, travmatik xotiraning badiiy funksiyasi va o‘tmishning hozirgi zamon bilan aloqasi kabi mushtarak jihatlar aniqlanadi. Shu bilan birga, asarlarning syujet qurilishi, psixologik tasvir strategiyasi va milliy-madaniy konteksti bilan bog‘liq o‘ziga xos xususiyatlari ham ajratib ko‘rsatiladi.

**Kalit so‘zlar;** *psixologik triller, bolalik travmasi, psixologizm, travmatik xotira, ruhiyat, ichki konflikt, retrospektiv tasvir, obraz, qiyosiy tahlil, milliy-madaniy kontekst.*

**Kirish.** Bolalik inson shaxsining shakllanishi, uning ruhiy dunyosi va keyingi hayotidagi qarorlarini anglashda muhim adabiy-psixologik masalalardan biridir. Badiiy asarda bolalik tasvirining faqat xotira yoki biografik bosqich sifatida emas, balki qahramon xarakteri va ruhiy olamining shakllanishiga ta’sir ko‘rsatuvchi omil sifatida berilishi psixologik tahlil imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu nuqtayi nazardan Komil Sindarovning “O‘g‘irlangan bolalik” asari bolalikning murakkab sharoitlar ta’sirida tabiiy mazmunidan mahrum bo‘lishini badiiy ifodalashi bilan e’tiborga loyiqdir.

Asar nomining o‘ziyoq tadqiqotning markaziy konseptini belgilaydi. “O‘g‘irlangan bolalik” birikmasi bolalik davrining beg‘uborlik, xavfsizlik va tabiiy rivojlanish bilan bog‘liq tasavvuriga zid tajribani anglatadi. Zo‘ravonlik, qo‘rquv, yo‘qotish yoki og‘ir oilaviy-ijtimoiy sharoitlar natijasida yuzaga keladigan ruhiy jarohat qahramonning keyingi hayotida ham saqlanib qolishi mumkin. Natijada o‘tmish voqealari oddiy esdalik emas, balki hozirgi ruhiy holatni belgilovchi faol omilga aylanadi.

Mazkur masalani Gillian Flynnning “Dark Places” romani bilan qiyosiy o‘rganish tadqiqotning ilmiy doirasini kengaytiradi. Ikki asarda ham bolalikdagi og‘ir tajribaning inson ruhiyatiga ta’siri, xotiraning o‘tmish va hozirgi zamonni bog‘lovchi vosita sifatidagi vazifasi hamda o‘tmish bilan yuzlashish muammosi muhim o‘rin tutadi. Shu bilan birga, ularning badiiy ifoda usullari, syujet qurilishi va milliy-madaniy konteksti bir-biridan farqlanadi.

**Asosiy qism.** Komil Sindarovning “O‘g‘irlangan bolalik” asarida bolalik travmasi, avvalo, qahramonning ruhiy dunyosini shakllantiruvchi omil sifatida namoyon bo‘ladi. Bolalikda boshdan kechirilgan og‘ir tajriba insonning o‘ziga, atrofidagi kishilarga va hayotga munosabatini o‘zgartirishi mumkin. Shu sababli travma asarda alohida voqea sifatida chegaralanib qolmay, qahramon xarakterining shakllanishi va uning keyingi ruhiy kechinmalarini tushuntiruvchi badiiy mexanizm vazifasini bajaradi.

Travmatik tajribaning muhim belgilaridan biri uning xotira orqali qayta namoyon bo‘lishidir. Xotira vositasida o‘tmishdagi voqealar hozirgi zamon bilan tutashadi va qahramonning bugungi ruhiy holatiga ta’sir ko‘rsatadi. Bunday usul asarda vaqtning oddiy xronologik ketma-ketligini buzib, real vaqt bilan ruhiy vaqt o‘rtasidagi munosabatni yuzaga keltiradi. O‘tmishning qayta eslanishi qahramon ruhiyatidagi tugunlarni ochishga, uning ichki qarama-qarshiliklarini ko‘rsatishga xizmat qiladi.

Asarning psixologik yo‘nalishini belgilovchi yana bir muhim jihat ichki konfliktdir. Qahramonning o‘tmish bilan munosabatida bir-biriga zid ikki ehtiyoj

yuzaga keladi: bir tomondan, og‘ir xotiralardan uzoqlashish va ularni unutish istagi mavjud bo‘lsa, ikkinchi tomondan, sodir bo‘lgan voqealarni anglash va ular bilan yuzlashish zarurati paydo bo‘ladi. Ana shu ichki qarama-qarshilik psixologik taranglikni kuchaytirib, travmaning inson ongida qanday davom etishini badiiy jihatdan ochib beradi.

Bolalik travmasini ifodalashda psixologizmning turli vositalaridan foydalaniladi. Qahramonning ichki kechinmalarini berish, dialog, retrospektiv tasvir va ruhiy holatga mos vaziyat yaratish kabi usullar travmatik tajribani tashqi hodisa sifatida emas, balki inson ongida kechadigan murakkab jarayon sifatida ko‘rsatish imkonini beradi. Shuningdek, bunday vositalar o‘quvchini voqeaning tashqi rivojidan ko‘ra qahramonning ichki holatiga yaqinlashtiradi.

“O‘g‘irlangan bolalik” konseptining yana bir muhim jihati shundaki, bolalikdagi tajriba shaxsning keyingi hayotini izohlovchi sababiy asos sifatida ishlaydi. Bunda travma faqat qahramonning zaifligi yoki iztirobini ifodalovchi belgi emas, balki uning xotirasi, qarorlari, munosabatlari va o‘zini anglash jarayoniga ta’sir etuvchi badiiy omil sifatida talqin qilinadi. Shu jihatdan asardagi psixologik tasvir travmaning davomiyligini ochishga xizmat qiladi.

Gillian Flynnning “Dark Places” romani bilan qiyoslanganda, ikki asar o‘rtasida bir qator mushtarak poetik xususiyatlar ko‘zga tashlanadi. Avvalo, har ikki asarda bolalikdagi og‘ir tajriba qahramonning keyingi hayotini anglash uchun muhim kalit vazifasini bajaradi. O‘tmish hozirgi zamondan uzilgan alohida davr emas, balki qahramonning bugungi ruhiy holatida qayta namoyon bo‘ladigan tajriba sifatida tasvirlanadi. Shu sababli xotira ikki asarda ham syujet va psixologik tasvirni birlashtiruvchi vositalardan biri hisoblanadi.

Qiyosiy jihatdan yana bir muhim nuqta — travma va ichki konflikt o‘rtasidagi bog‘liqlikdir. O‘tmishdagi voqealar qahramonning ichki dunyosida qarama-qarshi kechinmalarni yuzaga keltiradi. Travmatik xotirani unutish, undan qochish yoki

aksincha, uning mohiyatini anglash va haqiqat bilan yuzlashish ehtiyoji psixologik taranglikni shakllantiradi. Shu ma'noda ikki asarda ham travma syujetning rivojiga bevosita yoki bilvosita ta'sir qiluvchi omil sifatida namoyon bo'ladi.

**Xulosa.** Komil Sindarovning "O'g'irlangan bolalik" asarida bolalik travmasi qahramon ruhiyatini shakllantiruvchi, uning hayotiy tajribasi va ichki kechinmalarini belgilovchi muhim badiiy omil sifatida namoyon bo'ladi. Travmatik tajriba xotira, ichki konflikt, retrospektiv tasvir va psixologik tasvir vositalari orqali ochib berilib, bolalik davrining inson shaxsiyati rivojidagi ahamiyatini chuqurroq yoritadi.

"Dark Places" bilan qiyosiy tahlil ikki asarda bolalikdagi og'ir tajribaning keyingi hayotga ta'siri, xotiraning badiiy funksiyasi va o'tmishning hozirgi zamon bilan bog'liqligi kabi umumiy jihatlar mavjudligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, syujet qurilishi, psixologik tasvir strategiyasi va milliy-madaniy kontekstning farqlanishi travmaning badiiy talqinida o'ziga xoslikni yuzaga keltiradi. Shunday qilib, bolalik travmasi har ikki asarda ham qahramon ruhiyatini ochishning muhim vositasi bo'lsa-da, uning poetik ifodasi muallifning individual badiiy strategiyasi va tegishli adabiy muhit bilan belgilanadi.

#### **Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati**

1. Sindarov, Komil. O'g'irlangan bolalik: qissa. — O'zbekiston Milliy kutubxonasi elektron kitoblar ochiq bazasi.
2. Flynn, Gillian. Dark Places. — New York: Crown, 2009. — 368 p. ISBN 978-0-307-34157-0.
3. Caruth, Cathy. Unclaimed Experience: Trauma, Narrative, and History. — Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2016. — 208 p.
4. Herman, Judith Lewis. Trauma and Recovery: The Aftermath of Violence—from Domestic Abuse to Political Terror. — New York: BasicBooks, 1992. — 276 p.
5. LaCapra, Dominick. Writing History, Writing Trauma. — Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2014. — 264 p.